

dalposten

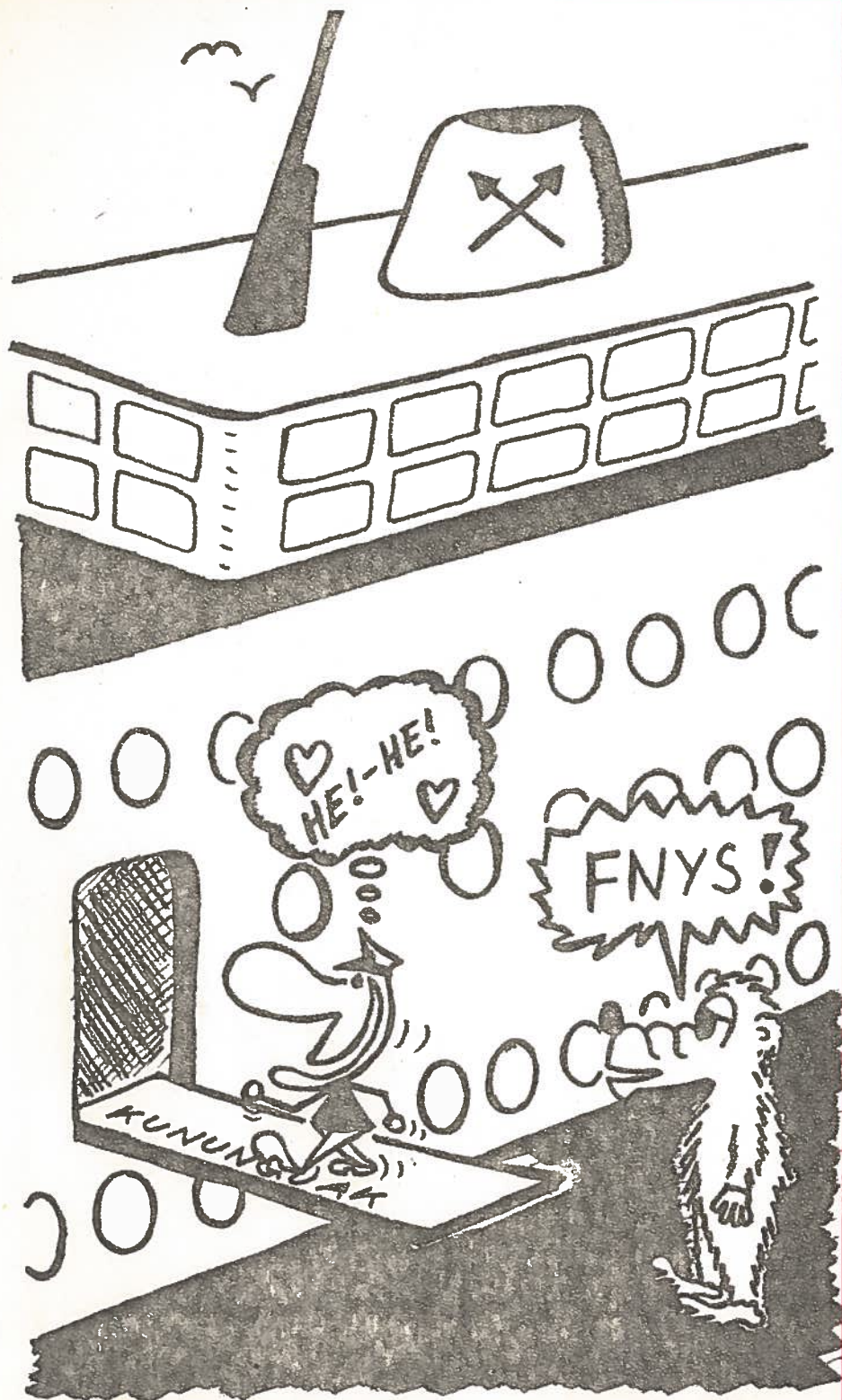
8. ÅRGANG

NR. 18

2. SEPTEMBER 1969

FLÅDESTATION GRØNNEDAL

Indhold:

Leder: Kununguak

GLK-nyt

Velfærdssiden

Side-SEX

Besejringen af Kunait

Fugleliv i Arsukfjorden

"Niels Juel" 29. aug. 1943

Sådan skrev

Søværnets Juleskål

Patientevakueringen "NORTHERN", brev fra patienten.

Humørsiden

Sporten

Beat, 1. afsnit af en løbende artikelserie.

Radioprogrammer

Edespalten

DALPOSTEN

Flådestation Grønmedal
Grønland

NR. 18 1969

Redaktion:

VP Jørgen P. Aalling
VP Svend Budde
VP Henning Givskov
VP Michael Holm
VP Lars Kjeldsen
VP Karsten Lund
VP Søren Schmidt
KS IT B. Bartens
Skoleleder Troels Tejlgaard
Orlogspræst Ronald Pedersen

Plads til nye redaktionsmedlemmer!
Køgle! Meld dig, hvis du er interesseret.

"DER ER JO FORSKEL PÅ BEFALINGSMÆND
OG MENIGE"

Det er vist gået op for enhver her på stationen, at KUNUNGUAK har ligget i havnen. Af en eller anden årsag(!!!) var det blevet forbudt passagerer fra samme skib, at foretage højresving fra havnemolen, samtidig med at personel på flådestationen var blevet nægtet adgang til havnen, medmindre det var i tjenstligt øjemed. Kun hvis man kunne få en skriftlig invitation fra en ombordværende, kunne man få adgang til skibet.

Samtidig erfarede det, at befalingsmænd har kørt rundt med passagerer og haft passagerer med op til OFF-MESSEN (eller UNG-KARLEGANGEN). I begge tilfælde har der været tale om KVINDELIGE passagerer!!!

Så er det jo at man må undre sig, og spørger: "Med hvilken ret kan befalingsmænd dyrke "selskabelighed" med omtalte passagerer, når vi menige ikke kan".

Rettigheder og behov - når mulighederne er til stede - kan vel ikke være forskellig, hvadenten man er menig eller befalingsmand.

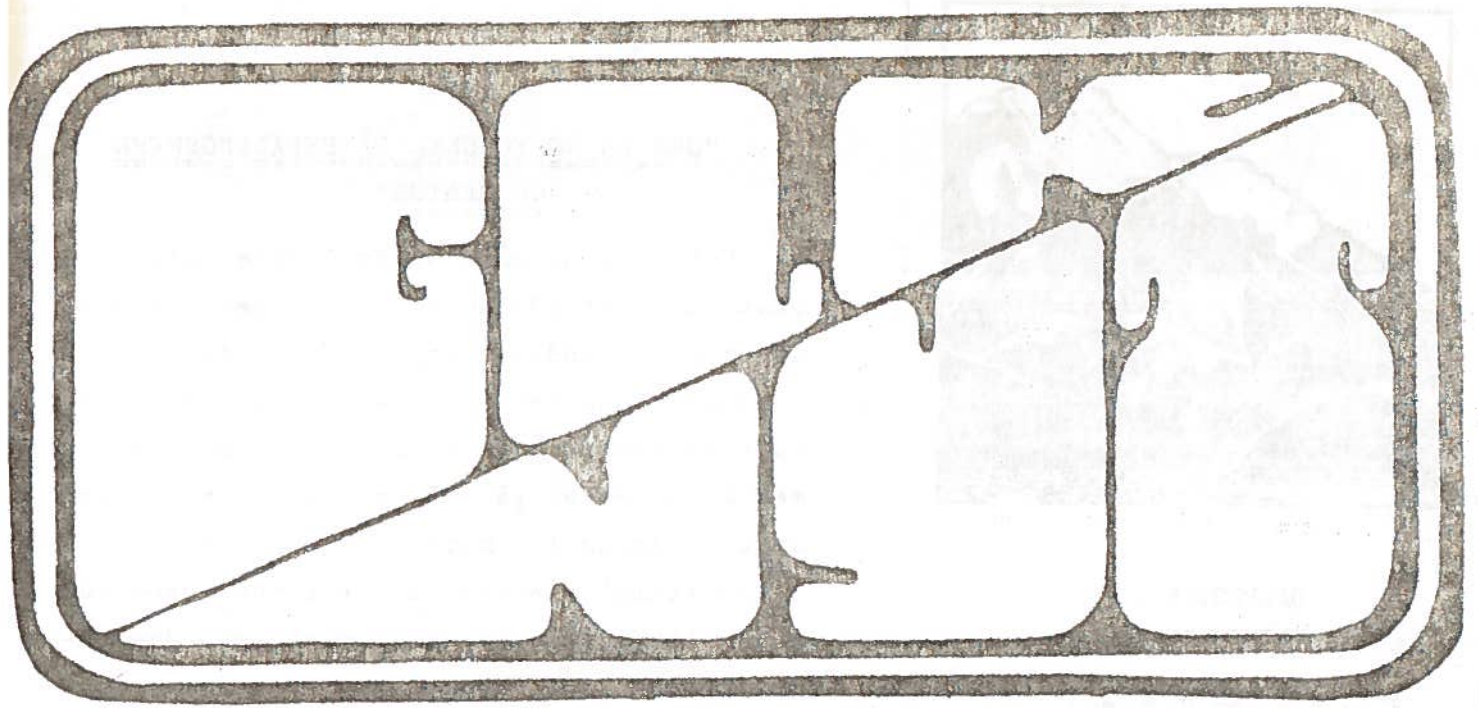
MEN MAN ER JO KUN EN MENIG!!!!

red.

Meninger, der finder udtryk i indlæg og artikler, er ikke nødvendigvis redaktionens egne.

Læserbreve og artikler skal være redaktionen i hænde senest torsdagen før DALPOSTEN udkommer om tirsdagen.

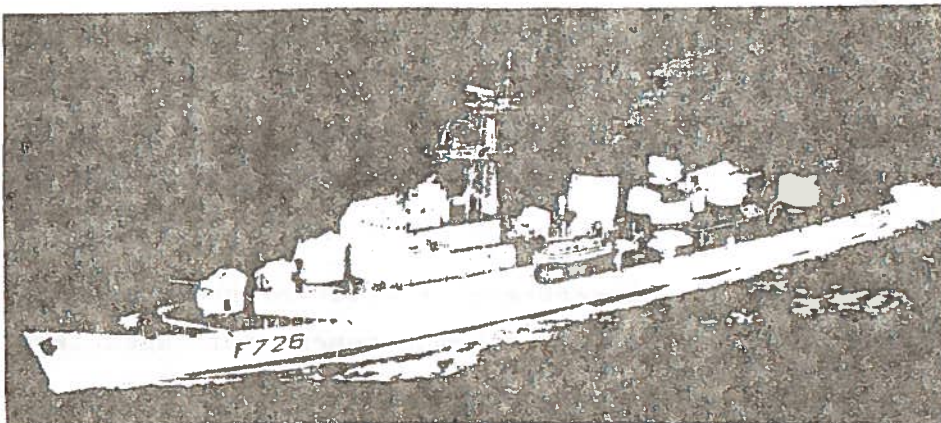
Redaktionsmøde hver torsdag kl. 1800.

Den franske fregat "Commandant Bourdais", der er hjælpeskib for den franske fiskeflåde i grønlandske og canadiske farvande, vil besøge Grønnedal i dagene 13. og 14. september. Fregatten, der i 1968 besøgte Grønnedal to gange, er i øjeblikket på besøg i Canada. Chefen for fregatten har i et brev til admiralen skrevet, at "Commandant Bourdais" desværre må tage forbehold på grund af storisen. Denne er som bekendt i år helt usædvanlig generende for skibsfarten.

Om selve skibet kan følgende oplysninger gives:

Den franske betegnelse Aviso Escorteux modsvarer nærmest vor fregat. Kommandoen blev hejst om bord i 1963, og skibet har siden været anvendt som fiskeriinspektions-skib ved Newfoundland og Grønland. "Commandant Bourdais" er det syvende skib i en serie på ni, bygget til konvojtjeneste over lange afstande og antiubådsrig. Det er opkaldt efter en fransk søofficer, som blev dræbt under en ekspedition i Indokina i 1861 og er det tredje franske krigsskib, som bærer dette navn. Skibets hovedmaskineri udvikler 16.000 hestekræfter, hvilket kan give en fart på 26 knob. Armeringen består af 3 tårne, hver med 1-100 mm automatisk luftværnskanon. Der findes 2-40 mm kanoner og endvidere 1-305 mm A/U morter og 6 torpedorør. 13 officerer, 44 specialofficerer og 117 sergenter og menige udgår skibets bemanning. "Commandant Bourdais" op-

lyser overfor GLK, at man om bord har idrætshold til sportsgrenene fodbold, rugby og volleyball. Disse hold vil være meget glade for at møde hold af beskednen styrke. Derfor - PÅ MED VANTEN - older som kagler, befalingsmænd som menige.

Den 11. september vil chefen for Grønlands Kommando inspicere inspektionsskibet "Ingolf". Admiralen vil være ledsaget af stabschefen, operationsofficer - skibe: orlogskaptajn L. Rostgaard Sørensen, afdelingschefen ved flådestationens maskinafdeling: orlogskaptajn S.Aa. Jørgensen, overløge P. Tegllhus Kragh samt adjudanten: søløjtnant I RE P.S. Balling.

OK K.A.F. Clausen fra søværnskommandoen har i nogen tid opholdt sig ved Grønlands Kommando i Grønnedal for at gennemgå kommandoens og flådestationens arkiver. Han assisteres i sit arbejde af kommandosekretæren: SL IT P.T.Christensen, konstabel H. S. Bartens og værnepligtig S. Schmidt Jensen. Orlogskaptajnen fortsætter senere på måneden til forbindelsesofficererne på forsvarsområderne Søndre Strømfjord og Thule.

Afdelingsingeniør M.E. Wismann fra søværnets skibs- og maskininspektion opholder sig på Flådestation Grønnedal efter at have sejlet med "Ingolf" og "Mallebukken" samt besigtiget søopmålingens fartøjer - SKA-bådene. Ingeniøren besigtiger nu flådestationens fartøjsmateriel og andet teknisk udstyr og vil overvære den beddingsætning af SKA-3, der er planlagt til som prøve at skulle foregå den 1. september.

Politimesteren for Grønlands besøg i Grønnedal vil finde sted indenfor perioden 18.-24. september. Politimester Jørgen Hertling vil ankomme i politiets nye kutter "Nakuar" og vil antagelig være ledsaget af sin broder, folketingsmedlem Knud Hertling.

Skoleinspektør Elan Rasmussen, Frederikshåb, har for nylig besøgt folkeskolerne i Arsuk og Grønnedal. Under opholdet i Grønnedal fik skoleinspektøren lejlighed til at gennemse det af flådestationen udarbejdede referat af mødet med værnepligtige frivillige grønlandske orlogsgaster fra sidste eksercerskole, hvor disse udtaler deres syn på uddannelsens forskellige discipliner. Mødet var tilrettelagt af den daværende AC-S og gennemførtes med orlogspræstens hjælp og hjælp fra pastor Motzfeldt Hammeken i Frederikshåb.

Grønlands Kommando har ønske om at stabschefen oberstløjtnant O. Krarup, i lighed med hvad sidste vinter var tilfældet, i december måned får lejlighed til at aflægge besøg på forsvarsområdet Thule og vejrstation Nord.

Fyr- og Vagervæsenets kutter Narssaq er nu tilbage i København og har sendt GLK følgende signal: "Vel ankommet danske farvande ønsker alle om bord i inspektionskutteren Narssaq at sige GLK og FLS GDL tak for godt samarbejde og fin service under sommerens togt."

VELFÆRDS- BLADET

FILM:

Grønnedal Bio

Torsdag den 4 sep kl. 20.30:

ANGRIB FORT YUMA

Spændende western med Giuliano Gemme og Sophie Daumier.
Engelsk tale - dansk tekst - Cinemascope - 110 min.

Det er selvfølgelig "beklageligt" at den samme film vises med ca. 3 måneders mellemrum, men er ikke desto mindre sandt. At ihvertfald 2/3 af besætningen har haft lejlighed til at se ovennævnte film, tar man nu engang ikke småligt hensyn til, det står da også frit for enhver, som så den for ca. 3 måneder siden, at se den endnu engang.

Mandag den 8 sep kl. 20.30:

CHARADE - 3. mand frem for en enke

Kriminalkynisk lystspil med Cary Grant og Audrey Hepburn

Torsdag den 11 sep kl. 20.30:

Den skøre rumpilot

Højst sandsynligt et armerikansk lystspil med Jerry Lewis

Mandag den 15 sep kl. 20.30:

DEN GIFTGRØNNE DRINK

Phsykologisk gyser med Gerraldine Chaplin

AF

MANGEL

PÅ

VELDFÆRDSARRANGEMENTER

STÅR

HER

IKKE

NOGET

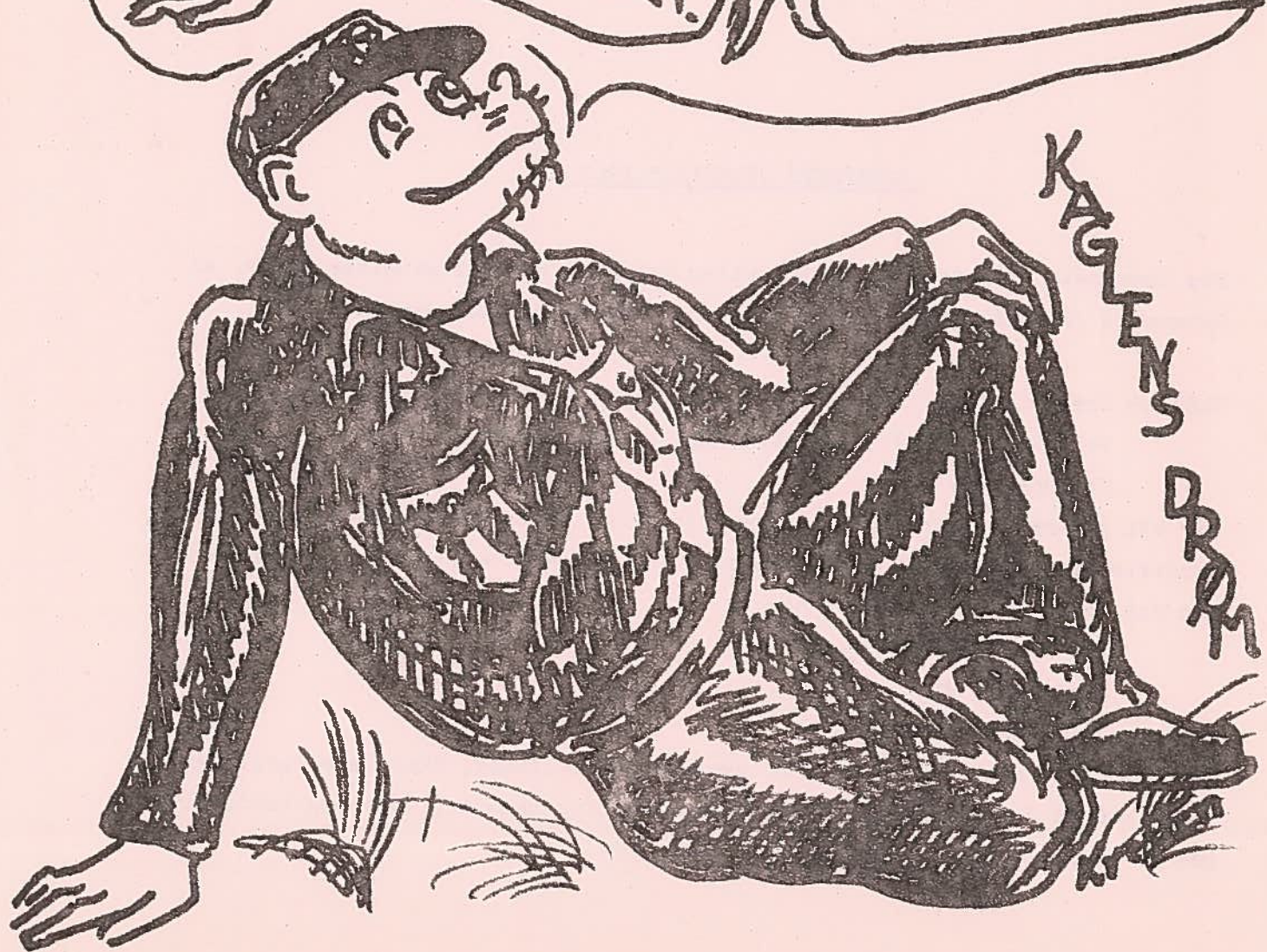
Er det virkeligt
det hele...???

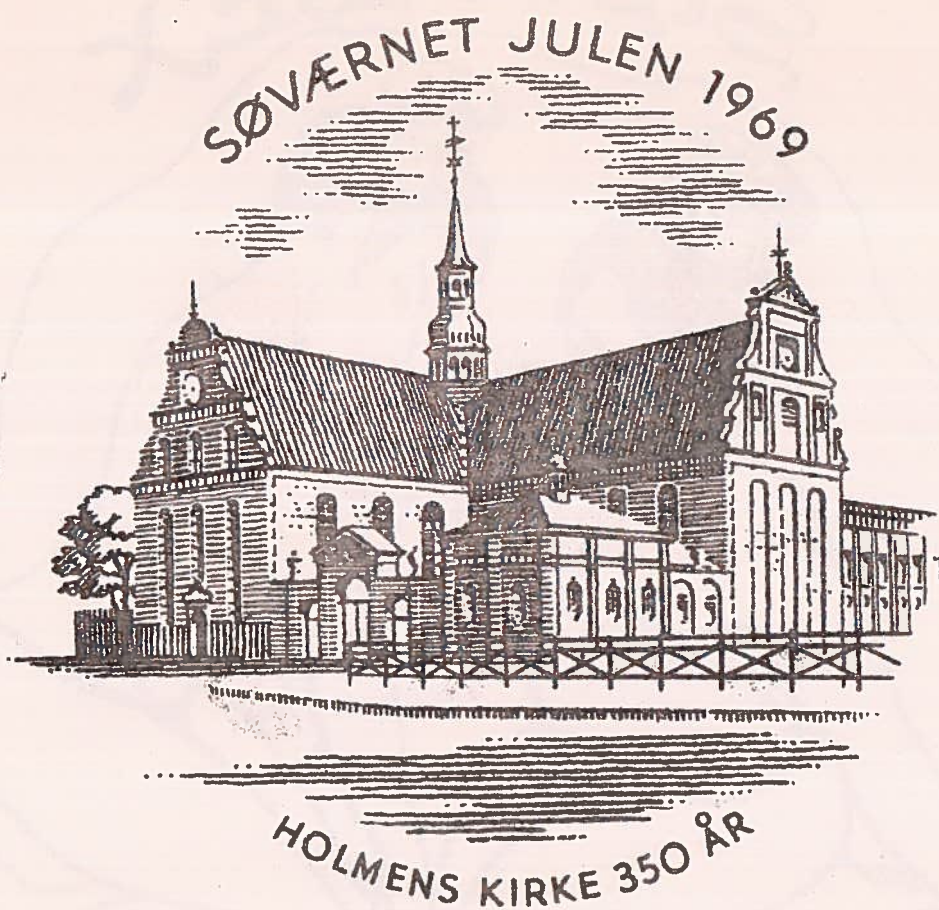
Det kan oplyses at der formodenligt vil blive afholdt præmiewhist, når OP Ronald Pedersen kommer tilbage fra ferie i det sydlige.

Endvidere kan det oplyses, at det desværre ikke kan oplyses, hvad Dalposten gerne ville have oplyst, men at det formodenligt vil blive oplyst gennem flådestationen.

SIDE SEX

KAGLENS
DRÖM

SØVÆRNETS JULESKÅLE 1969

Fra Søværnets Intendantur har Dalposten modtaget ovenfor gengivne motiv, af Søværnets Juleskål 1969, hvorom følgende oplysninger kan gives:

Skålene fremstilles af Den kgl. Porcelænsfabrik, og prisen vil være:

Porcelæn kr. 7,30 hvilket dog er incl. MOMS

Fajance - 5,75 - - - -

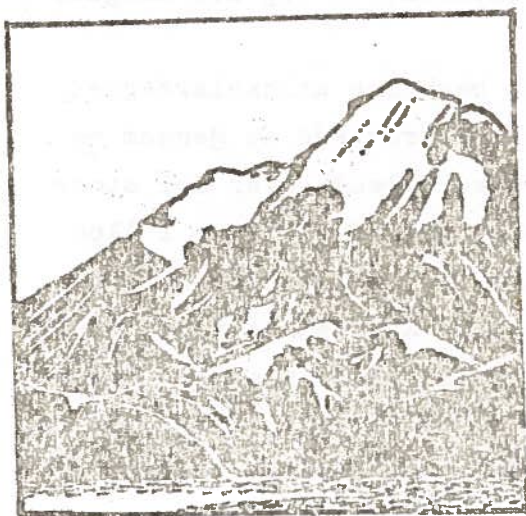
Der vil senere i lighed med tidligere år tilgå Søværnets tjenestesteder m.fl. skrivelse med skitser af skålene samt bestillingslister, øvrige interesserede kan dog også bestille skålene hos:

Den kgl. Porcelænsfabrik

Smallegade 45

2000 København K

Bestillinger, som helst skal være samlede bestillinger, skal være fabrikken i hænde senest den 1 nov 1969. Betaling sker efter regning, idet dog bestillinger på under 25 stk. ekspederes pr. efterkrav.

KUNAIT FJELDET BESEJRET

Som jeg sad der og lod hvilen falde på mig, var det bare en sejltur, der skulle overstås. Helst så hurtigt som muligt. To pilsnere på forbordet og solen næsten borte. Som mørket kom, nåede jeg Karsakken, drejede skråt over mod Kamikken, gabende og værkende. Af og til vendte jeg mig om mod den store bjergformation. Langsomt blev den mindre, og da jeg nåede Grønnedal, var den borte i mørket. Det var pilsnerne også, men ikke trætheden.

Hele historien begyndte lørdag aften, kom som lyn fra en klar himmel. Jeg var sammen med nogle officerer fra INGOLF, bl.a. næstkommanderende. Han sluttede i anden sammenhæng pludselig af med: "- når vi nu i morgen tager på Konjakken". Jeg spidsede øren en hel meter og forhørte mig nærmere. Jo, de skulle flyves med deres helikopter til foden af fjeldet og så bestige det. Om jeg kunne komme med? Ja, det kunne jeg da godt, blot kunne jeg ikke få plads i helikopteren, men måtte selv komme til Fortuna havn. Hurtigt fik jeg ringet til skolelærerne, om de ville med. Og så gik det hjemover til et par timers søvn.

Op klokken 0400, tre kopper te i livet og 25 liter benzin ombord, og så af sted med to meget, meget søvnige lærere. 0630 var vi, som aftalt, i Fortuna havn, akkurat mellem første og anden helikopter. Tre gange fløj de og så mønstrede de seks deltagere, alle officerer fra skibet. De medbragte, som vi, fotoapparater, mad, juice og tove. Nogle tynde, lette nylontove. Men dem skulle der helst ikke blive brug for. Desuden havde de kort og gamle turrapporter med. Tågen lå op til 100 meter og umuliggjorde orientering, de diskuterede ruten meget larmende. Jeg skulle nok tie, jeg skulle ikke have noget i klemme så tidligt om morgenen. Men som solen steg og de fandt ud

af, at vi ikke just var begyndere i området, kom vi til vejrs ad den valgte rute. Der er flere at vælge imellem, vi tog den længste og letteste.

Hvordan beskrive en sådan optur? Hvordan beskrive knokkelarbejdet og hvilene? Er der andet at sige, end at vi kravlede op gennem de græsklædte lier op i barfjeldet, ind gennem dalene, over det store plateau, at rullestensskrænten til Røverborgen. Den ligger i 1100 meters højde godt og vel, så allerede her var udsigten storslået. På det tidspunkt var vi helt udpumpede og da klokken alligevel var hen ved tolvtiden, spiste vi frokost. Jeg sov endda i solen. Undervejs havde vi tre lærere haft tid til at hoppe i en fjeldsø, iskold. Det blev til en serie hutrende nøgenfotos og et dejligt velvære bagefter.

Fra Røverborgen planlagde vi slagets videre forløb. Toppen ligger cirka 300 meter højere, men tilsyneladende ikke ret langt borte. Man skulle først ca. 200 meter ned over en sadel for at nå selve topkomplekset. Og ned til sadlen skulle man passere en modbydelig, stejl skrænt med løs grus og løse blokke, der skred uafbrudt. I turrapporten læste vi, at det ville tage tre timer at nå toppen, men det dømte vi til at være løgn, for den lå jo lige dér!

Vi brugte $2\frac{1}{2}$ time. Vi lettede os for det tungeste, tog kun det nødvendigeste med: Tøvene, varmt tøj og fotoapparaterne, et flag og en røgbombe. To mand sagde fra og gik ned til en sø længere nede, desværre medbringende cognac'en, men det opdagede vi først, da vi skulle til at skåle på toppen. Vi andre begav os ud på skrænten og måtte her kravle ovenom snefanerne. Over sadlen gik det let og så stod vi ved den egentlige top. Og dermed begyndte også den egentlige klatring. Gradvist blev vi vænnet til mere og mere ubehagelige ting. Hele tiden snakkede jeg med mig selv om, at værre end det var nu, kunne det ikke blive. Afgrunden var der, dybere for hvert skridt opad, og udsigten blev større og større. Men den skulle jeg nok lade være at beundre. Jeg så vist egentlig mest det fjeld, jeg klamrede mig til. Min hovedtanke var: Nu ingen panik, for de andre kan ikke hjælpe dig på nogen måde, hvor vi nu er.

De to lærere var hele tiden foran, og det var vist dem, der fik os til gennemføre. Jeg bad til, at de ikke skulle være for dumdristige, men de klarede hele tiden at være forud, lege fluemennesker og fastgøre tove på den anden side af de svære steder. Det vil sige, da vi kom til, hvor det ikke kunne være værre, fortalte de os fremme, at nu var de ved stedet med tøvene. Gamle tove, vi ikke stolede helt på.

Og så opdagede vi, at de hylde, vi hidtil havde spadseret på, faktisk var behagelige sammenlignet med de steder, vi nu skulle over. En trediemand fra INGOLF havde da meldt pas og jeg havde den største lyst til at være hos ham lige nu. Men da jeg sad mellem to lige farlige steder, så kunne jeg kun komme frem. De andre skulle jo videre. Fire meter lodret ned ad et tov. Over tre meter skrå klippeflade, skrå ud i det tomme rum og uden anden støtte end en lille revne akkurat tilpasset fingrenes tykkelse, så op på en lille knold, videre ad en håndsmal hylde med ingenting nedenunder. Da vi sad fem mand på knolden, sagde den yderste pludselig: "Jeg synes min mut gir sig". Og ganske rigtigt, knolden knagede. Vi hev ham ovenpå os andre og fik mod til at klatre videre. Tørre i halsen. Den psykiske anstrengelse var langt den værste. Hvor længe ville det blive ved? Hvilke forhindringer fulgte og var de værre? Kunne man klare svimmelheden og suget fra afgrunden? Og så var toppen der pludselig tyve meter borte, lige til at gå op på, man gjorde det bare. En lettelse uden lige, en stor jubel. Vi råbte til lykke og velkommen og var helt vilde ovenpå farerne. Med et slag var den psykiske træthed borte, for nu vidste vi nøje, hvad der ventede os på nedturen. Ubehageligt ville det blive, men bekendt. Dannebrog blev hejst, INGOLF blev kaldet over radioen: Om fem minutter ville vi tænde røgbomben som bevis på vor dåd. INGOLF sendte helikopteren op til os, den kunne ikke lande, men den fotograferede os. Så fotograferede vi hinanden enkeltvis og i flok. Og bedst af alt, der lå en snedrive på nordsiden med dejlig våd sne. Til at drikke. I varden lå kassen med hilsner fra alle tidligere bestigere, mange sjove hilsner, alle prægede af, at vedkommende var stolt af sig selv. Vi skrev også vor seddel og sammenlignede vor dåd med månelandingen, selvfølgelig til vor fordel. Seks mand nåede vi toppen - og hvor var vi stolte. Helt uden at lægge skjul på det. Vi snakkede os fra rædslen. Iøvrigt var klimaet behageligt deroppe, som det havde været under hele turen: Sol og let, kølig brise. Det bedst tænkelige vejr. Vi var der tre kvarter og startede så nedover. Nu var min angst for at kigge ned borte og midt i knokkelarbejdet fik jeg tid til at nyde udsigten. Vi kunne se til fjeldene ved Julianehåb sydover og til Frederikshåb nordover. Og hele vort eget fjordkompleks. 1418 meter oppe.

Stedet med tovene gik hurtigt. Vi kendte det nu, men lige besværligt var det, og lidt af rædslen kom igen, da vi passerede knolden, der måske skred. Og som i hvert fald snart holder op med at være hvilested

for bjergbestigere. Jeg ber til, at der ikke sidder nogen på den akkurat da. Da tovene var bagude, gik det rask nedover. Det første lille vandløb blev helt udtørret af vor tørst. Vi samlede vor tilbage ladte mand op, han havde sovet. Vi undte os ikke mange pauser. På plateauet spiste vi igen, men kun kort tid. De to mand der havde haft seks fredelige timer og serverede nu cognac'en for os. Vore lægge dirrede og sokkerne forsvandt ud i tåen på støvlerne. Fødderne var sjaskvåde af sved og vi kunne mærke, at det tog hårdt på huden. Mine fødder kunne dagen efter opvise tolv sår efter vabler, så jeg gav den i GLK-tøfler. Men vi havde bestilt afhentning mellem syv og otte - plus en karton kolde pilsnere. Snublende, skridende og bandende strøg vi nedover trodsende alle de farer, der var så store under opturen, men nu kunne anses for småting. Og da solen stod i horisonten, nåede vi GLMeren. Alle blev smidt ombord undtagen jeg selv. Til gengæld blev to pilsnere hevet i land til mig, så måtte jeg selv se at komme hjem. Båden lå parat, og der var ingen vanskeligheder.

Og som øllerne vederfores deres retfærdighed, steg min døsigthed. Jeg husker kun mine dunkende ben fra hjemturen. Og endelig kunne jeg vagle den sidste tur op ad Havnebakken. Først under en varm bruser, der gjorde mig opmærksom på mine vablers antal, og så på hovedet i seng. Sove kunne jeg ikke lige straks, for rædslerne kom til mig, den ene efter den anden. De stod lyslevende for mig, så jeg kunne have skreget. Og hele tiden kunne jeg så vågne af halvdøsen og føle på dun-dynen og sukke glad og stolt.

Nu har det bjerg ligget der som en udfordring for mig de sidste to år. Jeg vil ikke råde nogen hverken fra eller til at bestige det. Blot kan jeg med sikkerhed sige, at mig får de ikke med som kendt-mand.

Sjove hændelser? Åh jo, de andre fortæller meget morsomt historien om, hvordan jeg så ud, da der pludselig lød et råb oppefra: PÅS PÅ og der kom en blok flintrende mod mig og hvor jeg lige nåede at dukke hovedet under en klippe som blokken så richoterede hen over. Men den finder jeg nu slet ikke så morsom!

Grønnedal. August 1969.

Troels Tejlgaard.

Fugleliv i Arsubjorden

Ringmærkning af fugle.

Da jeg i omtalen af forskellige fuglearter ofte har henvist til et eller andet, som var påvist ved ringmærkning, vil jeg denne gang fortælle lidt om hvad ringmærkning egentlig er.

I 1899 opfandt danskeren H. Chr. Mortensen ringmærkningen. Til at begynde med brugte han hjemmelavede ringe af metal, hvorpå han havde trykt et nummer og sit navn og adresse. De første fugle han mærkede var stære, idet han ønskede at finde ud af deres trækveje og vinteropholdssted.

Hans idé var så at ringene skulle sendes tilbage til ham, når nogen skød eller fandt en mærket stære, med oplysninger om hvor og hvornår fuglen var fundet. På den måde fandt han således, til trods for et ret lille antal ringmærkede fugle ud af ret meget vedrørende stærens trækforhold.

Ornitologer verden over indså straks at dette var en ret let og sikker måde at undersøge fugles trækforhold og antal på. Snart oprettedes der ringmærkningsstationer på vigtige trækruiter og opholdssteder for fugle. På disse stationer fanges fuglene i net, som er spændt ud mellem høje master. Disse net består hver af to net, et med store masker og et med små masker som tillige er ret løst. Nettene kan f. eks. være opstillet på læsiden af et levende hegn, vinkelret ud fra disse på en meget benyttet trækroute. Når fuglene så kommer trækkende, flyver de ind i det finmaskede net og igennem det grove og kommer til at hænge i en lille lomme; det er mest småfugle man fanger på denne måde. Flere gange om dagen kommer den tilsynsførende og tager de fangne fugle ud og mærker dem med en letmetalsring fra Zoologisk

Museum. Efter at fuglen er artsbestemt og eventuelt målt og vejjet slippes den fri igen.

En del fugle, f.eks. ænder, fanges i fælder, ved hjælp af stækkede⁺⁾ lokkefugle og foder i små damme. Gæs fanges nogle steder, på de rasteplasser hvor de optræder i stort tal, med net der skydes hen over dem, ved hjælp af raketter.

Den måde som nok de fleste fugle ringmærkes på er ved at mærke redeunger. Dette gælder især store fugle, som ørne og storke, men også fugle der yngler i kolonier og selvfølgelig i det hele taget de fugle, som vanskeligt lader sig fange i fælder af nogen art.

De mennesker, som ringmærker fuglene, skal være godkendt af Zoologisk Museum og har i de fleste tilfælde aflagt en prøve for at vise sig egnede til arbejdet.

De ringe, der bruges, er stemplet med Zoologisk Museums adresse og et nummer og er så lette som muligt, for ikke at fuglene skal blive generet af dem. For ikke at usagkyndige skal forårsage unødige lidelser på fuglene er det desuden forbudt at mærke fugle med hjemmelavede ringe, eller dueringe. Disse sættes ret ofte på fugleunger og senere når fuglene er voksne klemmer de om benene og kan være årsag til betændelse.

Her på Grønland er der på Vest- og Nordøstkysten foretaget omfattende ringmærkninger, især efter krigen.

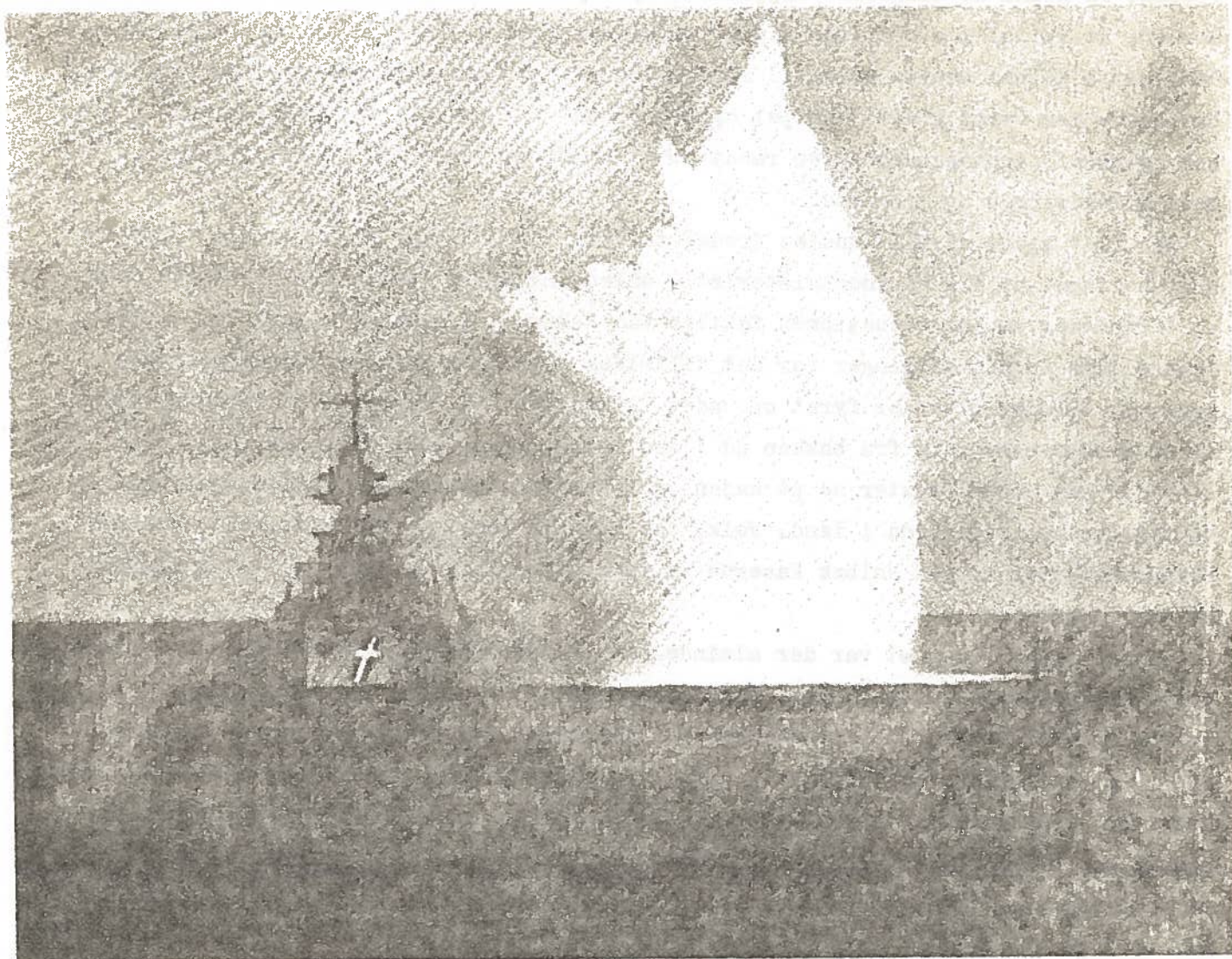
Da de fleste fuglearter som findes heroppe er genstand for jagt og nogle steder er af ret stor betydning i husholdningen. Desuden er de fleste fugle fredløse hele året. Dette sidste har bevirket at man gennem ringmærkning har fået oplysninger om hvor fuglene af de forskellige jagtbare arter opholder sig i bestemte måneder og hvorledes de færdes udenfor den deciderede træktid.

Ringmærkningerne er desuden årsag til at man med sikkerhed kan sige om en intensivering af jagten kan tillades uden at antallet af en fugleart vil gå ned. Hos andre fugle kan man, hvis ringmærkningsmaterialet er stort nok udregne bestandens størrelse ud fra genmeldingsprocenten og det årligt nedlagt antal fugle. Dette er på Grønland tilfældet med ederfuglen, som tilbringer hele året langs Grønlands kyster.

+) stækket: Fugle, som er frataget evnen til at flyve, ved at man har klippet de yderste svingfjer af på den ene vinge. Mere almindelig i sådanne tilfælde er at fuglene som daggamle har fået klippet yderste led af på den ene vinge.

H. Givskov

SØNDAG 29. AUG. 1943

Den 29. august var det 26 år siden en begivenhed, der blev skelsættende i dansk historie, fandt sted: Regeringen brød med den tyske besættelsesmagt.

Søværnets daværende chef, viceadmiral dr. phil. A.H. Vedel havde forudset, at noget sådant kunne ske og havde truffet forholdsregler mod at flådens skibe skulle falde i besættelsesmagts hænder.

DALPOSTEN bringer i dette og det følgende nummer en skildring af begivenhederne den 29. august om bord i artilleriskibet "Niels Juel", der befandt sig i Isefjorden. Skildringen er skrevet af et besætningsmedlem i dagene umiddelbart efter 29. august, hvor artilleriskibets besætning var interneret først i Nykøbing S., dernæst i KB-hallen i København.

Artilleriskibet var armeret med 10 stk. 15 cm kanoner, 2 stk. 40 mm og 10 stk. 20 mm kanoner og havde 2 torpedorør.

"NIELS JUELS" FORSØG PÅ UDBRUD FRA ISEFJORDEN

"Niels Juel" var oprindelig bestemt til at skulle tilbringe Week-end'en i Nykøbing Bugt efter at have foretaget Vandfyldning i Kyndby torsdag med afgang herfra fredag. På grund af manglende kajplads i Kyndby blev bestemmelsen imidlertid ændret derhen, at skibet i stedet for afgik til Holbæk fredag eftermiddag for vandfyldning. Opholdet i Holbæk skulle vare til mandag den 30. august. Allerede fra den foregående uge havde der været givet "skærpet opmærksomhed" på grund af forskellige uroligheder som følge af sabotagehandlinger rundt om i landet med deraf følgende divergenser mellem regeringen og tyskerne.

Der blev givet normal landlov fredag til kl. 2400. Fredag aften kl. ca. 2330 blev chefen ringet op fra Marineministeriet i anledning af en forværring af situationen, og informeret om, at situationen faktisk var "skærpet beredskab". Der blev truffet forskellige foranstaltninger for det tilfældes skyld, at skibet pludselig skulle løbe ud. Således blev der fyret op under kulkedlerne med damp på et kvarters varsel, og en trosse blev ført fra bakken ud i den E-lige varpetønde i havnen. Endvidere blev der sat dobbeltposter ud på kajen og landgangen surret los, således at den hurtigt kunne smides ind i land. Folk, der kom fra land, fortalte at man satte maskingeværposter ud ved Holbæk Kaserne og iøvrigt traf forberedelser til at imødegå et evt. angreb.

Lørdag den 28. august var der almindelige lørdagsarbejder med påfølgende omklædning i paradedragt og dgl. blå. Umiddelbart efter at omklædning var beordret, blev ordren ændret derhen, at alle klædte om i dgl. blå. Der afholdtes parade og inspektion. Chefen samlede officererne i messen og meddelte dem, at tyskerne havde stillet krav, som regeringen i øjeblikket behandlede. Chefen meddelte senere på dagen, at regeringen blankt havde afslået alle de tyske krav med den motivering, at de ikke var i overensstemmelse med dansk mentalitet, og at man ikke kunne tage ansvaret for befolkningens reaktion, såfremt kravene blev imødekommet.

Kl. ca. 16-17 blev vagtchefen ringet op fra E-stationen, der gav følgende meddelelse: "Vil De informere Chefen for "Niels Juel" om følgende: Der indskræpes i Søværnskommandomeddelelsen af 30/5-43 det afsnit, der omhandler, at søværnskommandoens (regeringens) ordre skal indhentes i hvert af de forskellige tilfælde"

Søndag den 29. august kl. 0410 lykkedes det radiostationen fra en meget svag station, hvor tegnene var vanskelige at skelne, at opfange følgende telegram:

"Skærpet beredskab"
x 0400

og 1 minut senere fra samme station:

"Alarmberedskab"
x 0410

Der blev beordret "Klart Skib" og givet ordre til afgang. Kl. 0420 opfangedes følgende telegram:

"Søg svensk territorium"
x 0420

Radiostationen bemærker i journalen følgende vedrørende de tre telegrammer: "Stationen er ikke den oprindelige flåderadio. Stærk generet".

På dækket gik man straks i gang med skytsets klargøring. 47 mm. Instruktionskanonerne blev taget ud og lagt i rendestenene og i magasinerne gik besætningerne i gang med iskruning af detonatorer. En i havnen liggende slæbebåd "Maagen", der assisterer ved arbejderne i Kongsøre, blev anmodet om at sætte dampen op. Da "Maagen" kun havde tørv til fyring, blev fyrbrænde og kul bragt over fra "Niels Juel". Føreren af "Maagen" mente, at det ville tage ca. $\frac{1}{2}$ time inden man var klar, men det varede alligevel omtrent 1 time. Slæbebåden blev rekvireret, da det blæste en stiv kuling fra N. ind på kajen, hvilket efter chefens skøn umuliggjorde afgang ved egen hjælp. Modens slæbebåden fyrede op, forsøgte man selv at hale skibet fra kaj, men da vinden var så kraftig, at man var sikker på, at trossen til varpetønden ikke kunne holde til trækket, blev vedetbåden beordret til at sætte en wire over i varpetønden. Da vedetbåden var godt halvvejen smuttede wirens frie ende udenbords, kom i skruen, og man måtte straks i gang med at klare denne. Imidlertid var det løjet så meget, at det blev besluttet at tage chancen med at hale i trossen, og det lykkedes langsomt at hale "Niels Juel" fra kajen. Sammenknobningen af trosserne standsede imidlertid den videre udhaling, hvorfor "P 37", der havde haft besvær med at komme ud af fiskerihavnen, blev beordret til at tage en slæber fra bakken. "P 37" kunne hale så meget ud, at sammenknobningen kunne passere køben. Umiddelbart herefter var "Maagen" klar og overtog slæberen fra "P 37".

Under klargøring til afgang kom en politimand om bord og meddelte forlydende om, 1) at flåden havde sænket sig selv, 2) at Slotsholmen og Sorgenfri var besat, samt meddelte for sikkert 3) at politiet havde ordre til at overgive deres stationer uden kamp og 4) at Roskilde og Nykøbing S politistationer var besat.

Det var i mellemtiden blevet så lyst at man overgik til "Klart skib om dagen". Under den sidste halve time af klargøringen var "Niels Juel" under observation af et eller to tyske luftfartøjer. Chefen havde beordret telefonforbindelsen holdt så længe som muligt, og telefonen var etableret lige til kablet sprængtes ved afgang fra kajen. Da vedetbåden havde klaret skruen beordredes den i havn, og besætningen overtoges af "P 37", der senere (kl. 0640) satte den om bord i "Niels Juel". En civil mand tilbød sin assistance med at lade trosserne gå. Arrestanterne var blevet løsladt kl. 0455. Da den sidste fortøjning blev bjerget, var klokken ca. 0620. Kl. 0640 lod "Maagen" slæberen gå. "Niels Juel" fortsatte ud gennem Holbæk Fjord og derfra videre N. på gennem Orø venstre løb mod Hundested. Kl. 0716 passeredes trekosten Orø NW.

Under klargøringen til afgang og sejladsen op gennem Isefjorden var besætningens moral glimrende og alle talte i spændt forventning om muligheden for at komme i kamp med tyske søstridskræfter eller i hvert fald for at få skibet ødelagt, så det ikke faldt i tyskernes hænder. Under sejladsen kunne besætningen i hold gå ned for at skaffe, men kanonbesætningerne foretrak at hente provianten op og skaffe på Klartskihs-posterne. Skibets fart var "Fuld Kraft", ca. 14-15 knob over grunden. Vinden: N, vindstyrken, målt da skibet lå omtrent stille, 9m/sec. Af og til lette regnbyger.

Fra mærset observeredes tre tyske orlogsfartøjer, ---

Fort. næste nummer

Grønland i svensk bog

To svenske forfattere anklager Danmark for feudalt kolonivælde.

To svenske forfattere S. O. Bergkvist og Bert Olls har efter kun en måneds ophold i Grønland følt sig foranlediget til at fremsætte en række uhyrlige beskyldninger mod Danmark. Angrebet fremsættes i første omgang i det svenske blad „Aftonbladet“ og skal senere på året komme i en bog, der bl. a. forberedes udsendt i Sverige, USA og eventuelt andre lande. Bortset fra, at de to svenskere kalder Danmark for en gammeldags feudal kolonimagt, bygger de svenske forfattere på et materiale, der rummer en række uhyrlige urigtigheder om forholdene i Grønland.

Det skulle være overflødigt at kommentere de enkelte urigtigheder. De taler for sig selv om karakteren af de to svenskers grønlandskundskaber. Til „Aftonbladet“ siger de bl. a.:

Grønland har været et dansk amt siden 1946. Men grønlænderne lever under helt andre forhold end rigtige danskere. En indfødt folkeskolelærer tjener f. eks. kun halvt så meget som en dansk kollega, som arbejder på kontakt nogle år på øen. Desuden må den indfødte lærer betale et ordentligt tillæg i skat. Hans kollega fra Danmark er helt fritaget for skat.

Af øens 40.000 indbyggere er godt tre fjerdedele født på øen. Til trods for dette er det udsendte danskere, som sidder i de kommunale beslutende instanser. Det samme er tilfældet i landsrådet, som er øens højeste beslutende myndighed. Danskere, som er taget til Grønland i nogle år for at tjene penge, sidder og løser grønlændernes problemer.

Men der er ikke bare skel mellem folkegrupperne i Grønland. Der er og-

så store skel mellem dette specielle amt og de som ligger i det sædvanlige Danmark.

15 KILOS LAKS

Sprit og ølforbruget omgærdes med formynderbestemmelser. På kroen serveres kun øl og sprit fra kl. 17 til 22,30, og for at grønlænderne ikke skal få drikkevarerne alt for let, må butikkerne ikke sælge øl mellem kl. 17 og 18, altså på det tidspunkt, hvor de, som arbejder, ellers havde tid til at handle.

Om spritforbruget siger de to svenskere, at det er størst i verden, men spørger ikke om danskerne er værst. De fastslår, at det flyder med ølflasker overalt og fortsætter: Det meste drikkevand må tilsættes klor, og ligesom herhjemme er der industrierne og kommunalt affald, som slippes ud, så vandet ødelægges.

Efter krigen påtog Danmark sig ansvaret for øen og lovede at indlemme den med sine øvrige amter. På samme vilkår. Men det indebar, at med alle de eksperter og tjenestemænd, som kom til Grønland fulgte også sprit og kønssygdomme.

Her har civilisationen foregået i nogle årtier. Det har fået en del mærkelige konsekvenser. I de tæt befolkede områders udlejningsejendomme bor eskimoerne fuldt ud moderne. Men når manden går til jobbet, går han til havnen og tager sin skindkajak og padler ud på sæljagt med kastespyd. På langt sigt håber grønlænderne på et eget frit Grønland.

Videre fastslår de to svenskere, at det vrimler med 15 kilos laks i elvene, og at man kunne lokke jagtentusiaster fra hele verden på isbjørne og sæljagt. Hare og vilren kan jages frit hele året, påstår de.

SÅDAN SKREV

Endnu et inspektionsskib?

Chefen for Søværnskommandoen, viceadmiral S. Thostrup, der deltog under statsministerens og grønlandsministerens rejse i Grønland, oplyser til Grønlandsposten, at han har indsendt en ansøgning om at få bygget yderligere et inspektionsskib af samme type som „Ingolf“. Ansøgningen forventes forelagt finansudvalget i løbet af sommeren. Viceadmiralen skønner, at søværnet desuden har behov for endnu to inspektionsskuttere til tjeneste ved Grønland og Færøerne.

Nyt frimærke

Grønlands postvæsen udsender den 18. september 1969 et nyt frimærke i værdien 80 øre i brun farve. Kunstneren Jens Rosing har udført tegningen til frimærket, og motivet er hentet fra det grønlandske sagn „Figen og ørnen“.

Det nye frimærke er fremstillet i 1 1/2 gang almindelig frimærkestørrelse i ark á 50 stk. På frimærkets udgivelsesdato den 18. september vil der blive arrangeret førstedagsstempling med særligt dagstempel ved poststationen i Sønder Strømfjord. Bestillinger sendes til Grønlands postvæsen, postgirokonto 13 16 76 og skal være modtaget senest 3. september 1969.

Kanon-øl

Ligesom Prinsens Livregiment i Viborg har fået sin egen øl af bryggeriet Odin, Prinsens Bryg, får Nørrelydske Artilleriregiment, der den 25. september tager den nye kaserne i Skive i besiddelse, sit eget bryg fra bryggeriet Thorvald i Skive. Ølet, der endnu ikke har fået noget navn, skal efter aftale med regimentet foreløbig kun forhandles på kaserneområdet, men brygger Erling Strange Nielsen er klar til at sætte en større produktion i gang, hvis byens handlende også ønsker at sælge kanon-ølet.

↑
→
ATUAGAGDLIUTIT
GRØNLANDSPOSTEN

POSTMANDEN MEDDELER:

Der er bestilt 10 enkelte og 10 firblokke med førstedagsstempling af dette frimærke, som kan købes på posthuset såsnart jeg har fået dem hjem.

GREEN GAK VALLEY SPECIAL BEER!.

Folk heroppe er nu nok mere eller mindre ligeglade, om det er den ene eller anden art, sålænge den nuværende spiritusrationering foregår for menigt personel, er arten af øl temmeligt ligegyldigt.

DALPOSTEN bragte i nr. 16 en beretning om en patientevakuering, som inspektions-skibet "FYLLA" og dets helikopter i rum sø foretog fra kabelskibet "NORTHERN" i sø-området ved Kap Farvel den 24. juli 1969. Beretningen var skrevet af "FYLLAS" heli-copterpilot, søløjtnant S.A.Albrechtsen og "FYLLAS" læge J.K.Christoffersen. Kabel-skibet tilhører det Store Nordiske Telegraf Selskab. Forinden den egentlige evakue-ring ydede "FYLLAS" læge og besætning også anden hjælp til patienten. Denne blev senere af luftgruppe Vest fløjet fra Narssarssuak til landshospitalet i Godthåb, og derfra senere overført til Rigshospitalet i København.

Patienten, der var styrmand om bord i "Northern", har den 7. august fra Rigs-hospitalet skrevet et brev til søværnskommandoen, der nedenfor bringes i uddrag:

"Vedr.: M/S "FYLLAS" sygetransport i Kap Farvel Området.

Efter af være kommet lidt til hægterne igen, vil jeg ikke undlade, gennem Fiskeriinspektionen at sende Kpt. på M/S FYLLA, lægen, helikopterføreren samt de 2 menige, der kunne være blod-donorer min hjerteligste tak for deres resolute og effektive hjælp. Jeg antager, at fiskeriinspektionen har fået en rapport vedr. begivenhederne den 23. og 24/7, så jeg gentager kun min tak til M/S FYLLA's læge, der assisterede under operationen i Nanortalik.

Og endnu engang tak.

Med venlig hilsen

Uwe Bahnsen

Søværnskommandoen har sendt Grønlands Kommando og "FYLLA" kopi af brevet.

Under chefen for Grønlands Kommando's middag i Grønnedal for forsvarsminis-teren den 5. august, hvor chefen for "FYLLA" var til stede, nævnte admiralen i sin tale tildragelsen og bad skibschefen bringe skibets besætning Grønlands Kommando's tak for det udførte arbejde.

I ARREST 15 DAGE FORDI HAN GRINEDE

EKSTRA BLADET

Affære på konstabelskole — Andre kræver også at blive straffet

En konstabel ved søværnet er blevet idømt 15 dages kvarterarrest for at have grinet under en morgenmønstring på Søværnets Konstabelskole på Margretheholm i København. En hel stribe af hans kolleger siger, at de også står til straf, da de alle har grinet ved samme lejlighed. Affæren fører nu til omfattende afhøringer på skolen.

Under den daglige morgenmønstring, hvor skolens knap 300 elever står ret, forkyndes bl. a. de straffe, der er idømt. Dette system er søværnets videreførelse af den middelalderlige straf med at stille folk i gabestokken.

Alle 10

Ved en sådan morgenmønstring meddelte skoleofficeren, en søløjtnant af specialgruppen, at en konstabel var idømt 20 dages kvarterarrest for at have slået med aflevering af nogle opgaver.

Søløjtnanten påstår, at en anden konstabel i rækkerne slog ud med armene og grinede, da straffen blev forkyndt. Den pågældende konstabel har hævdet, at han ikke har givet slet så voldsomme udtryk for sine følelser som søløjtnanten vil påstå.

Efter auditorundersøgelse er den grinende konstabel idømt 15 dages kvarterarrest for respektstridig opførsel under retstilling, en dom, som hans kolleger finder komplet latterlig og urimelig al den stund en hel masse i forsamlingen trak kraftigt på smlebåndet ved nævnte lejlighed.

Konstablen, der grinede, vil lade

skolechefens arbitrære afgørelse prøve ved civil ret, og han støttes af sin organisation.

„En grænse“

Konstabelskolens chef, kommandørkaptajn Henrik Romeling, siger til Ekstra Bladet, at han har fulgt auditorens indstilling ved udmålingen af straf til den konstabel, der grinede.

— Eleverne på skolen har det frit i alle retninger, fortsætter kommandørkaptajnen. Vi prøver i almindelighed at snakke os til rette om sagerne, men der kan opstå situationer, hvor vi må trække en grænse. Der må være en vis orden og system i tingene.

Med hensyn til den konstabel, der fik 20 dages kvarterarrest for ikke at have afleveret nogle opgaver, kan jeg sige, at han flere gange havde fået frist til at aflevere dem, men at han ikke rettede sig efter henstillingerne. I første omgang blev han straffet med et par dages ekstra vagt, men da dette ikke hjalp, måtte vi tage hårdere fat. Vi kan jo også have i det lidt tåbelige, hvor vi er ved at blive til grin.

— Er det ikke lidt gammeldags at forkynde straffe for hele menigheden?

— Det er en procedure, vi altid følger. Jeg kan ikke se, der er noget galt i det.

Ikke for strengt

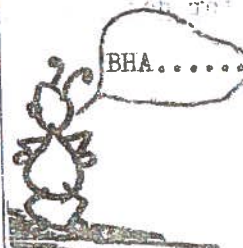
— Er 15 dages kvarterarrest ikke lige i overkanten til en mand, der kun har gjort sig skyldig i den forbrydelse at grine?

— Der er tale om respektstridig opførsel. Han slog også ud med armene. Det kan sammenlignes med, hvis man i en civil ret oplevede det, at en tilhører slog ud med arme og ben og grinede under forkyndelse af en dom.

— Mange påstår at have grinet ved samme lejlighed, men de er ikke blevet indberettet?

— Jeg hører nu, at flere mener at have gjort sig skyldig i respektstridig opførsel, og det vil vi nu undersøge, eventuelt bistået af auditor.

høj.

Moderen spurgte strengt sin datter:

— Hvorfor skulle du sidde efter i dag?

— Jeg vidste ikke, hvor Kola lå.

— Se så for fremtiden at huske, hvor du lægger dine ting.

Lidt ældre dame:...Vil De sige Hr.

Admiral, at De har været i Søværnet

i 30 år, uden nogen sinde at have

skudt nogen,

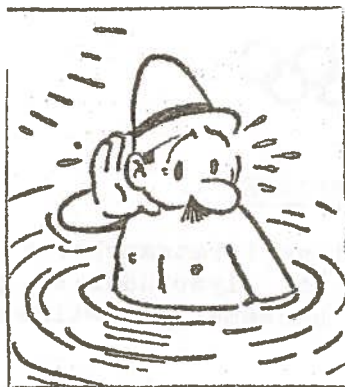
S

Et hold kvikke soldater
fra stationen løb op
på Kunait, men da de kom
hjem fandt de "Havne =
bakken " for utilgængelig
og måtte have assistance
fra "Grønnedal- Taxa"

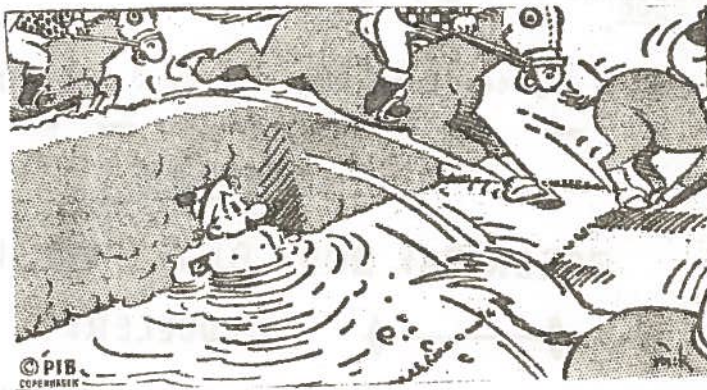
F E R D' E N A N D

Manden i centrum.

M

I

Den der ler sidst,
skal sansynligvis
snart pensioneres.

I.

En sind sjæl -

i et sind begynde !!!

OLYMPIADE

Der vil blive lejlighed til at tage idrætsmærker i år til olympiaden, den eneste disciplin der ikke er med til olympiaden er gymnastik. SG. Adamsen og SG. Cederman vil bedømme gymnastiken bagefter,

Der vil blive lejlighed til at prøve skyde inden olympiaden d. 20 til d. 21 september, på flyvrampen.
Der er fastlagt to dage, og det vil blive d. 8 og d. 9 september fra kl. 17⁴⁵ til kl. 19⁰⁰.

Olympiaden er flyttet frem til d. 20 og d. 21 september.

"GGBBI"

GREEN GAK BODY BUILDING INSTITUTE

MEDDELER:

Der afholdes motionstræning i gymnastiksalen hver mandag, onsdag og fredag fra kl. 1800 til ca. kl. 1930.

Eventuelt interesserede bedes henvende sig til VP Søren Schmidt, daksbanjen eller en af træningsaftenerne i gymnastiksalen.

Det er med beklagelse og tårer at Dalposten må meddele, at de i det sidste nummer af Dalposten nævnte cykel og romaskiner desværre ikke er opsendt hjemmefra, det havde kun været forelagt for FOV, der dog var velvillig instillet, derfor kan der gå endnu en rumtid før de bliver sendt op. Men alt tegner dog til at der også vil komme skibe til Grønnedal de næste år, så der skulle stadig være muligheder for skibstransport, hvis ikke grejet kommer op i år.

Sporten fortsat.....

Grønnedal - K 1933 Julianehaab • - 1

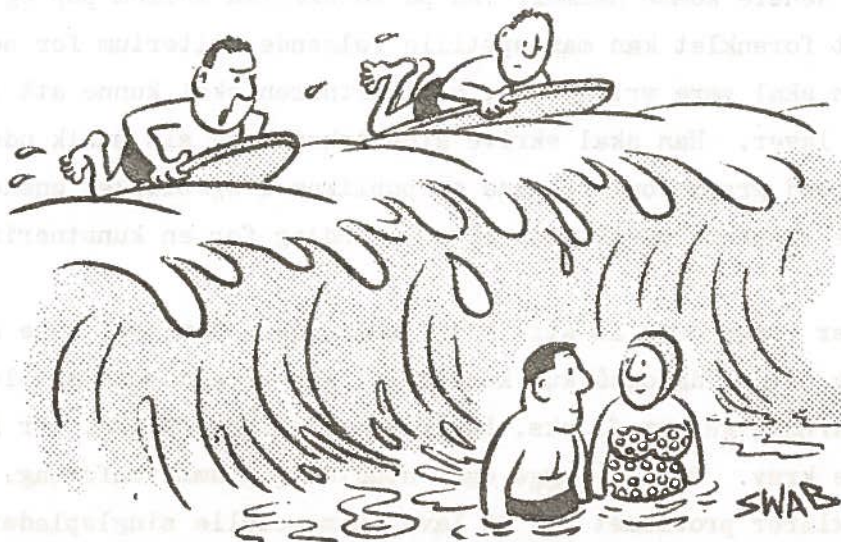
De nybagte grønlandske mestre K 1933 Julianehaab, kom ud før en overraskelse, da de mandag aften på Grønnedal stadion, spillede med Grønnedal. Kampen endte med en sejr til K 1933 på 1 - 0, målet var et selvmål lavet 5 min før tid. Grønnedal havde i store dele af kampen grebet om spillet, nogle store chancer blev på det grøveste misbrugt, og det havde ikke været uførtjent at sejren var gået til Grønnedal.

Det er en skam Grønnedal ikke er tilmeldt den grønlandske turnering. Grønnedal kunne med det spil der vises i øjeblikket have placeret sig helt i toppen.

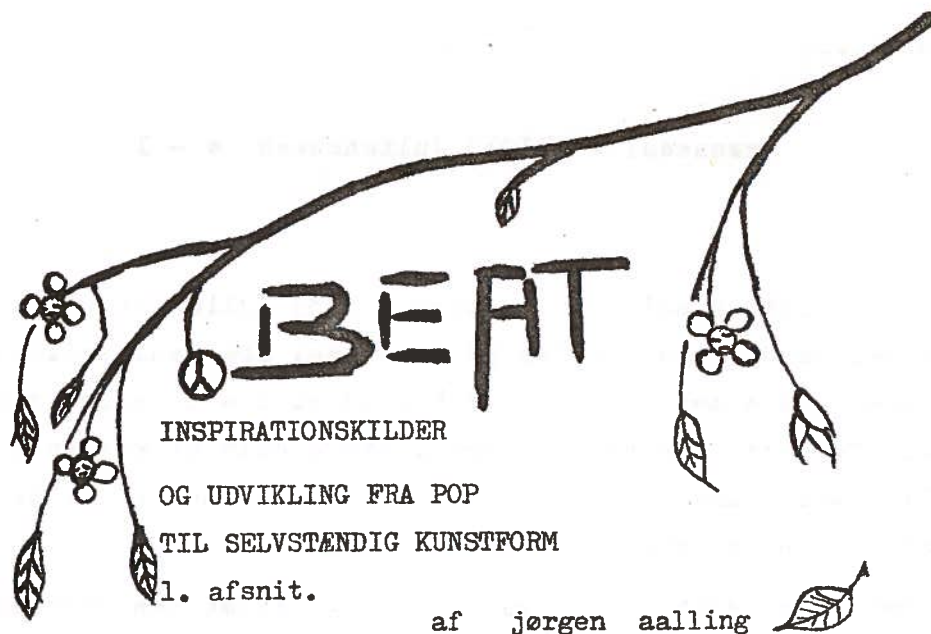
KONDITIONS OG BOKSETRÆNING

Konditions og boksetræningen er begyndt igen, interesseret bedes møde op i gymnastiksalen onsdag og fredag fra 19²⁰ til kl. 21⁰⁰.

TRÆNERNE
VP. CHRISTIANSEN og SG. MØLLER.

— Fordømte fodgængere!

Denne artikel skal søge at trække linierne i beatens udvikling fra popstadiet til en ny kunstnerisk udtryksform op. Jeg har søgt at finde frem til de tidligere musikformer, som beaten har hentet sin inspiration fra, ligesom jeg vil prøve at forklare forskellen mellem beaten og poppen. De grupper og solister, som vil blive nævnt, har efter min mening alle været med til at gøre beaten til, hvad den er idag: En ny seriøs musikalsk udtryksform.

At diskussionen omkring beaten har været meget heftig, kan ikke undre. For dels vil der altid fra konservativt hold ydes modstand mod nye kunstneriske strømninger, dels er mange af de tanker og problemer, som beatlyrikken behandler, ofte meget kritiske overfor det eksisterende samfund, og endelig må det indrømmes, at mange dårlige poporkestre, som også har boltret sig på hitlisterne, har været med til at tilsløre billedet.

Jeg vil senere komme nærmere ind på forskellen mellem pop og beat, men noget forenklet kan man opstille følgende kriterium for seriøs beat: Den skal være ærlig, dvs., at kunstneren skal kunne stå inde for, hvad han laver. Han skal skrive sine tekster og sin musik uden at skulle til, hvad grammofonforlagene og publikum i øjeblikket ønsker. Beat skal være skabende musik, som giver grundlag for en kunstnerisk oplevelse.

Dette er store krav at stille til mennesker, som skal leve af deres musik, og det er da også kun kunstnere, som efterhånden er blevet økonomisk uafhængige som f. eks. Beatles og Rolling Stones, der kan leve op til de krav. De har begge eget studie og grammofonforlag. Andre grupper klarer problemet ved at lave kommercielle singleplader og seriøse LP-plader. Men problemet med at forene kunst med sund økonomi,

er langt fra noget problem, som er særegent for beatmusikere. Den klassiske musiks store mestre havde samme problem, og det går igen indenfor jazzen.

BEATENS INSPIRATIONSKILDER.

Jeg vil nu gennemgå de musikformer, som beaten har hentet sin inspiration fra.

Den klassiske musik er Renæssancens musik, som stadig spilles, beundres og efterlignes. Den klassiske musik var lagt i ret snævre rammer, og den danner grundlaget for al senere europæisk musik. Beatle-komponisten John Lennon indrømmede for nylig i et interview med Nils Viggo Bentzon, at hans musik muligvis engang imellem lignede Bethovens.

Det siges ofte om beaten, at den er underholdningsmusik, men fordi den også er underholdningsmusik, kan den godt samtidig være seriøs musik, hvad følgende eksempel skulle vise: Meget af den klassiske musik blev til som bestillingsarbejder. Fyrsterne bestilte nye kompositioner af komponister, der ligefrem i mange tilfælde var fast ansat af bestillerne. Musikken, de skulle skabe, skulle svare til adelens smag for det storslåede. Den skulle svare til de store og prægtige omgivelser, den skulle spilles i: I de store slotte og til de store adelsfester. Det er altså sikkert, at meget af den klassiske musik blev til som underholdningsmusik for adelen.

Blues eller rettere en senere gren af denne (rhythm and blues) har beatmusikken hentet megen inspiration fra. Beaten har overtaget bluesens enkle musikalske form, dens sørgmodige stemning, og dens faste rytme. Bluesen skabtes af negerslaverne og deres efterkommere i Amerika. Den er en slags folkemusik, som spontant blev skabt og sunget af talenter blandt slaverne. Bluesen var derfor som al ægte folkemusik ægte og ukommerciel.

Gospel var negrenes religiøse musik, deres kirkemusik. Den bærer præg af både blues og afrikansk religiøs musik (rytmen, som skulle bringe tilhørerne i religiøs ekstase). Blues og gospel indvirkede igen på næste stade:

Jazzen . Jazzen startedes af negre i Sydstaterne omkring århundredskiftet, men blev efterhånden til dansemusik. Den udviklede sig efterhånden til en helt ny musikform båret frem af både sorte og hvide kunstnere. Den var ikke bundet i så faste rammer som den klassiske musik, men gav plads for individuelle improvisationer. Dens publikumsmæssige storhedstid var i mellemkrigstiden, i radioens og grammfonens barndom.

Men meget jazz blev til pop, selv om en lille elite eksperimenterede videre med den seriøse jazz, som efter nogles mening dog nu er kørt fast.

Pop . Det er radioen og grammofonen, som har skabt poppen. Pop er som bekendt en forkortelse af populær=populært, og hermed menes populært hos flertallet af det store pladekøbende publikum. Det skal dog lige i parentes bemærkes, at musik udmærket kan være populært uden at være pop. Pop karakteriseres bedst som musik, der er skabt af rent kommercielle grunde. Det kunstneriske og ærlige har måttet vige pladsen for det letfattede og sentimentale. Da poppen mest skal sælges til teenagerne, er den bevidst lavet sådan, at den appellerer til deres ofte mere romantiske end realistiske følelsesliv. Den kommer således mest til at handle om den store og eneste kærlighed eller den ulykkelige forelskelse. Det er også karakteristisk, at poppens stjerner helst skal være "idealtyper", som teenagerne kan identificere sig med. Som eksponenter for den typiske popmusik herhjemme står Dorte, Gitte Hænning, Bjørn Tidemann, Keld og the Donkies m. fl. , og i den engelsksprogede verden er det folk som Tom Jones, Barry Ryan, Bee Gees, Simon and Garfunkel m. m.

Men der findes også pop for de ældre. Den kaldes blot underholdningsmusik. Det er dels opkog af gamle døgnmelodier fra deres unge dage (evergreens) og dels nye ting af folk som Frank Sinatra, Barbara Streissand, Gustav Winkler osv.

Da popmelodierne kun er skabt i tråd med tidens smag, som jo ifølge sin natur skifter hele tiden, bliver de "døgnfluer" , som for det meste glemmes lige så hurtigt, som de kom frem. Og som der bag den seriøse musik står en kunstner, står der bag poppen mange gange en smart forretningsmand, der skaber et kunstigt behov, dækker det og tjener tykt på det. Mange af de store popstjerner som f. eks. Elvis Presley (der dog ikke var uden talent) var aldrig blevet så kendte uden deres pengestærke bagmænd. Opskriften på at skabe en popstjerne er: Find en idealtipe med en smule sangstemme, bestik de rigtige steder (i radiostationerne), gør ham omtalt i aviser og ugeblade, og sørg for at skabe ham et image efter tidens smag (og behovet er blevet skabt), og giv ham til sidst den rigtige slags musik at synge (og pengene ruller i kassen). Sådan foregår det ihvertfald ofte i Amerika! I Danmark har vi nok flere self-made popstjerner.

Men pop er også andet end fordummende folkelig underholdningsmusik. Den har sin berettigelse som brugsmusik - dansemusik. For hvem ville til en festlig !! sammenkomst foretrække Bethoven under middagen og Bach til dansen. Poppen har altså sin berettigelse, og det skader naturligvis ingen andre, at nogle synes bedst om pop, blot er det synd, hvis popelskerne bliver for intollerante overfor seriøs musik, og derved snyder sig selv for de oplevelser, den kan give.

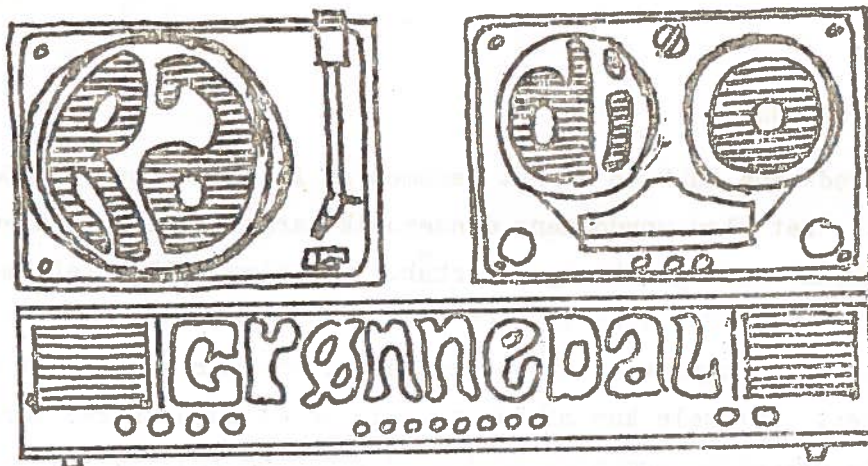
BEATENS FORGÅNGER.

I halvtredserne dukkede et nyt fænomen op indenfor poppen. Det var rock and roll. Det blev ungdommens dansemusik karakteriseret ved en næsten hidtil ukendt hurtig takt og vildskab. Den blev spillet af små orkestre på 4-7 mand. Sangeren var den absolut dominerende figur, og instrumenterne i backinggruppen var el-guitarer, trommer og ofte et piano eller klaver. Det hele kan minde en smule om et popjazzorkester. Et af de første orkestre, som blev kendt med rock and roll var den australske gruppe Bill Healey and His Comets med nummeret Rock Around the Clock.

Snart efter kom de store stjerner som Elvis Presley, Tommy Steele og Little Richard. De startede som "hårde drenge" med bakkenbarder og guitar.

Rock and roll blev teenagerens musik mere end noget andet før havde været. De var efterkrigstidens nye store pladekøbende publikum. Rock blev især pigernes og læderjakkernes musik. Det var tredivernes "vrede unge mand", som i halvtredsernes udgave var blevet til læderjakker på motorcykler. Rocken blev som nævnt spillet på el-guitarer med en hidtil ukendt lydstyrke. Jo vildere, der blev spillet til rockkoncerterne, des bedre. Disse koncerter gav ungdommen en udmærket anledning til at afreagere.

Aldrig før havde popstjerner været genstand for sådan en hysterisk tilbedelse og dyrkelse som f. eks. Elvis Presley blev det. Teenagerne hylede og skreg, blot han viste sig, og en rockkoncert uden besvimede tilbedere var en fiasko. Andre afreagerede på en farligere måde. Rockkoncerterne efterfulgtes oftere og oftere af store optøjer og slagsmål. Det medførte at forældrenes smilende hoveddrysten blev afløst af bekymring og forargelse. Rocken var blevet farlig og måtte standses. De vildeste rocknumre blev ikke længere spillet så meget i radioen. Nye pæne, afdæmpede stjerner som Clif Richard kom frem. Det blev de pæne unge mennesker, som nu skulle være ungdommens ideal. Sladderspalterne begynte nu at beskrive Elvis Presley som den generte unge mand, som var stærkt knyttet til sin mor, om hans tvillingbror, som var død osv. Om Clif Richard skrev man, at han egentlig allerhelse ville have været religionslærer. Jo, forældrene havde fod på igen. Det var det ene; det andet var en begyndende træthed blandt teenagerne af den trods alt temmelig enslydende rockmusik. Poppen blev nu igen omkring 1960 de sentimentale sanges tid. Rock and roll var blevet afløst af "sødsuppemusik". Rocken var dog ikke død; for et par år senere dukkede den i en noget afdæmpet form igen op hos Liverpoolgrupperne, og den kom således til at blive begyndelsen til beaten.

FASTE UDSENDELSER PÅ HVERDAGE:

0700-0745 På'en igen
1215-1345 Musik og pressen fra Godthåb
1815-1845 Musik a la carte
1845-1900 Børnenes kvarter
1900-1930 Pressen fra Godthåb
1930-1935 Grønnedals aktuelt
1935-1945 Sporten fra Godthåb (kun man
2300 Grønnedals aktuelt

Onsdag d 3/9

1935 Dans i sommernatten
2015 Nærbillede af Gitta Nørby
2045 En time med Oscar Petterson
2145 Top Ti (gen)

Torsdag d 4/9

1935 Musik til filmen
2015 Radioteatret. "En kone fra Landet".
2215 London News

Fredag d 5/9

1935 Klassisk Mahler synfoni
2035 Folkemusik
2110 Musik til pilsnerne
2300 Jazz Milt Jackson

Lørdag d 6/9

0800 Musik til morgenkaffen
0900 Top Ti
1015 Klassisk. Carl Nielsen & Greig.
1400 Country and Western

1500 Radioteatret. "Lejemorderen".
1525 Opfordring til Dem
1935 Blues Box
2010 Let grammofoonnytt
2105 Ring så spiller vi.

Søndag d 7/9

0800 Musik til de morgenfriske.
0900 Causeri til næste uges program.
1000 Gaby Stenbert - gæste - discjokey
1400 Operette & musical.
1500 Vi danser gammel-davs.
1545 Charles Aznavour.
1615 Karen Blixen.
1935 Karlsens kvarter.
1950 Host
2020 Pressemøde.
2105 Danmarks sommerradio.
2240 Sven Bertil Taube viser.

Mandag d 8/9

1935 Sporten fra Godthåb.
1945 Musik til filmen.

2015 Non stop.
2215 Ghetto Harlem USA.

Tirsdag d 9/9

1935 Fra mit hemmelige discoteque.
2020 Tingfolk.
2105 Beat & Jazzbeat.
2155 Earthy Kitt.

Onsdag d 10/9

1935 Pop in.
2020 Jazztape.
2145 Top Ti.

Torsdag d 11/9

1935 Musik til filmen.
2015 Non stop
2215 A pro pro fra min pladehylde.

Fredag d 12/9

1935 Middags koncert.
2030 Pop spot.
2115 Musik til pilsnerne.
2300 Papa Bue.
2330 En minde-udsendelse af Timme
Rosenkrantz.

Lørdag d 13/9

0800 Musik til morgenkaffen
0900 Top Ti.
1015 Klassisk. Dvorsak.
1400 Country & Western.
1500 Radio-teatret. "Skumring".
1545 Middagskoncert.
1640 Mama & Papas.
1935 Pop-centrum.

2035 Nærbillede af Henning Moritzen.
2125 Ring så spiller vi

Søndag d 14/9

0800 Musik til de morgenfriske.
0900 Causeri over næste uges program
1000 Klassisk. Sargernt Sibelius.
1400 Operette & Musical.
1500 Vi danser gammel-davs
1545 Fantastiske fortællinger.
"Levende begravet".
1625 6 B FOV 63.
1935 Karlsens kvarter.
1950 Host.
2020 Pressemøde.
2105 Musik i sommernatten.
2155 After-beat.
2245 Hep Stars.

Mandag d 15/9

1935 Sporten fra Godthåb.
1945 Musik til filmen.
2015 Opfordring til Dem.
2150 Non Stop.
2235 Beat-Bossa & Ballade.

Tirsdag d 16/9

1935 Musikalsk landlov.
2005 Sådan er Grønland også.
2030 Pop-Spot.
2115 A pro pro fra min pladehylde.
2200 Forsvaret som strids-emne:
Dansk Politik fra Befrielsen til
Forsvarsforliget af 1960.

E D E S P A L T E N ! ! ! ! !

Ma 1.	Forloren hare med brune kar.	Tomatsuppe	Forloren skildpadde
Ti 2.	Kalvefrikasse	Frisk frugt	Hakkebøf
On 3.	Fiskefrikadeller	Øllebrød m/mælk	Brændende kærlighed
To 4.	Wienersnitzel m/capers cit.	Is m/vafler	Boller i carry
Fr 5.	Kogt flæsk, røget medister	Suppe	Havbeuf m/citron
Lø 6.	Gullash m/mos	Koldskål m/tvebakker	Skidne æg
So 7.	Kylling m/agurkesalat	Citronfromage	Tarteletter m/fyld
Ma 8.	Kødran m/ærter+gulerød.	Saftsuppe m/popris	Stegt lever m/løg
Ti 9.	Svinekoteletter m/surt	Hindbægrød	Skipperlabskovs
On 10.	Fisk m/persillesauce	Ymer m/drys	Hachis m/æg
To 11.	Krebinetter m/surt	Budding m/saftsauce	Spegesild m/løgsauce
Fr 12.	Oksekødssuppe	Kød m/peberrodsauce	Ristede frokostpølser
Lø 13.	Frikadeller m/st. kål	Legeret suppe m/urt.	Stegt flæsk
So 14.	Oksesteg m/benaisésauce	Jordbægrød m/fløde	Tatar m/løg+capers+æg
Ma 15.	Svensk pølseret	Brødssuppe m/mælk	Skinke m/spejlag
Ti 16.	Hakkebøf m/løg	Koldskål m/tvebak.	Karryret
On 17.	Irsk stuvning	Frisk frugt	Fiskefilet m/remolade
To 18.	Hjerter i flødesauce	Stikkelsbægrød/mælk	Gullash m/mos
Fr 19.	Kød, okse el. svine	Kødssuppe	Pølser m/røræg
Lø 20.	Engelsk bøf m/løg	Bl.frugt m/flødesk.	Frikadeller m/rødkål
So 21.	Helstegt sminekam	Is m/vafler	Forårsruller
Ma 22.	Frikadeller m/rødkål	Koldskål m/tvebakker	Makaronipie
Ti 23.	Karryret m/urter + ris	Frugtsuppe	Blodbudding
On 24.	Fisk m/remolade	Risengrød m/saft	Irsk stuvning
To 25.	Hakkebøf m/løg	Sagosuppe m/ros.svedsk.	Skinke m/røræg
Fr 26.	Høns i asparges	Hønskødssuppe	Pølser m/kartoffelsalat
Lø 27.	Bøf-stroganoff	Koldskål m/popris	Ristet torskerogn
So 28.	Kalvesteg m/pomfrites	Bl.frugt m/råcreme	Frikadeller
Ma 29.	Medisterpølse m/ærter,gul.	Ymer m/drys	Stegt flæsk, løgsauce
Ti 30.	Stegt lever m/løg	Aspargessuppe	Æggekage m/bacon